

Доклад

по дейностите, предприети във връзка с организацията, управлението и осигуряването на качеството на образованието в Стопанския факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“ за учебната 2020- 2021 година и осигуряващи информационно предстоящ вътрешен одит

В посока към създаване на предпоставки за ефективно функциониране на Вътрешната система за осигуряване и оценяване на качеството на образованието на ЮЗУ „Неофит Рилски“, присъщите ѝ Процедури и Работни инструкции, през учебната 2020-2021 година в Стопанския факултет се поставиха и реализираха следните основни цели:

1. Осигуряване на качеството на провежданото в Стопанския факултет обучение по професионални направления и акредитирани специалности за ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“ и ОНС „Доктор“.

2. Идентифициране на областите, които се нуждаят от подобрене;

3. Предприемане на коригиращи мерки и действия за подобряване на областите, които се нуждаят от подобрене;

4. Постигане на качество на обучението, което да отговаря на: нормативната уредба на РБългария, Закона за висшето образование, Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование за ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“, Наредба № 21/30.09.2004 г. за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища (ДВ. бр.89/12.10.2004 г.) и Вътрешната система за осигуряване и оценяване на качеството на образованието на ЮЗУ „Неофит Рилски“, както и да е съобразено с изискванията на пазара на труда.

В своята процесна ориентация, цялостното осигуряване на качество се постигна посредством:

- очертаване на проблемните области и рискове, за които биха могли да се приложат превантивни мерки за подобряване на състоянието на качеството във Стопанския факултет;

- откриване и прилагане на добри практики за провеждане на обучение;
- насърчаване работата със заинтересовани страни;
- подобряване на сътрудничеството с партньорите на местно и регионално ниво (представители на работодателите и публичния сектор, неправителствени и браншови организации) при участието в съвместни инициативи и партньорства, както и за осигуряване на работни места в реална работна среда за провеждане на практическото обучение на студентите;

За периода 2020-2021 учебна година се планираха, предприеха и отчетоха дейности по: оценка на учебни курсове, оценка на учебни програми, самооценка и оценка на качеството, постигнато от преподаватели, проучване мнението на студенти – настоящи и завършили факултета, и работодатели.

Във Факултета са изготвени, обсъдени и приети Доклад за успеваемостта и средния успех, постигнати от студентите от 1 до 4 курс, ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ в Стопанския факултет за учебната 2019/2020 г. и Доклад във връзка с набелязани коригиращи действия в Карта за коригиращи действия ОД 1-04-05, изготвена под ръководството на доц. д-р Димитрина Стефанова, както и Доклад - Анализ за динамиката на заетостта, безработицата и наетите лица в секторите от националната икономика, за които кадри подготвя Стопански факултет на ЮЗУ “Неофит Рилски” към м. юни 2021 г.

Специално внимание, бе отделено на актуализиране на стратегиите за развитие на професионалните направления, по които се осъществява обучение в Стопанския факултет.

С оглед на открояване на тенденциите в света, ЕС и България в сферата на висшето образование и обучителните практики, преди всичко за повишаване качеството им, се актуализирана Политиката по качество на Стопанския факултет.

Описаните документи са публично оповестени и достъпни чрез сайта на Стопанския факултет.

В конкретиката на дейностите по осигуряване, оценяване и управление на качеството на образование, в Стопанския факултет за 2020-2021 учебна година е извършено следното:

За катедра „Мениджмънт и маркетинг“

Въпросите по качеството се обсъждат периодично на **заседания на катедра „Мениджмънт и маркетинг“ са разглеждани проблемите на качеството – към м. юни 2021 общо 9 на брой**. Изготвен и е приет на Заседание на Катедрения съвет конкретен План за действие по проблемите на Качеството на катедра „Мениджмънт и маркетинг“ за учебната 2020/2021 година на базата на Доклад за вътрешен одит и Карта за коригиращи действия по проведения през 2020 г. Одит.

С Протокол №10 от Заседанието на катедра “Мениджмънт и маркетинг”, проведено на 18.11.2020 г. е взето **решение за промяна на наименованието на специалност „Маркетинг“ в специалност с наименование „Бизнес маркетинг и реклама“** в професионално направление 3.8. Икономика, за ОКС „бакалавър“ в редовна и задочна форма на обучение, обновява учебния план и променя квалификационната характеристика, считано от прием на студенти за уч. 2021/2022 г. На същото Заседание Катедреният съвет е взел **решение за прекратяване на обучението по специалност „Мениджмънт и маркетинг в международния бизнес“** в професионално направление 3.7 Администрация и управление, за ОКС „Магистър“ в редовна и задочна форма на обучение, **като на нейно място въвежда специалност „Бизнес мениджмънт и маркетинг“** в професионално направление 3.7 Администрация и управление, за ОКС „Магистър“ в редовна и задочна форма на обучение, считано от учебната 2021/2022 г.

На катедрено ниво са обсъдени и приети **учебни планове и квалификационни характеристики, както следва:**

- За ОКС “магистър” по специалност “Бизнес мениджмънт и маркетинг” /за завършили ОКС “Бакалавър”/“Магистър” в професионално направление 3.8. Икономика, 3.7. Администрация и управление и 3.9. Туризм/ със срок на обучение 2 семестъра, редовна и задочна форма на обучение;

- За ОКС “магистър” по специалност “Бизнес мениджмънт и маркетинг” /за завършили ОКС “Бакалавър”/“Магистър” в професионално направления различни от 3.8. Икономика, 3.7. Администрация и управление и 3.9. Туризъм/ със срок на обучение 4 семестъра, редовна и задочна форма на обучение;

- За ОКС “магистър” по специалност “Бизнес мениджмънт и маркетинг” /за завършили ОКС “Професионален бакалавър по ...” от направление 3.7. Администрация и управление/ със срок на обучение 4 семестъра, редовна и задочна форма на обучение.

С решение на Катедреният съвет на катедра „Мениджмънт и маркетинг“ е променено наименованието на специалност „Управление на човешките ресурси в стопанския сектор“ в специалност с наименование „Мениджмънт на човешките ресурси в бизнеса“ в професионално направление 3.7 Администрация и управление, за ОКС „Магистър“ в редовна и задочна форма на обучение, считано от учебната 2021/2022 г.

Актуализирани са следните квалификационни характеристики:

- За ОКС “магистър” по специалност “Мениджмънт на човешките ресурси в бизнеса” /за завършили ОКС “Бакалавър”/“Магистър” в професионално направление 3.8. Икономика, 3.7. Администрация и управление и 3.9. Туризъм/ със срок на обучение 2 семестъра, редовна и задочна форма на обучение;

- За ОКС “Магистър” по специалност “Мениджмънт на човешките ресурси в бизнеса” /за завършили ОКС “Бакалавър”/“Магистър” в професионално направления различни от 3.8. Икономика, 3.7. Администрация и управление и 3.9. Туризъм/ със срок на обучение 4 семестъра, редовна и задочна форма на обучение;

- За ОКС “ Магистър” по специалност “Мениджмънт на човешките ресурси в бизнеса” /за завършили ОКС “Професионален бакалавър по ...” от направление 3.7. Администрация и управление/ със срок на обучение 4 семестъра, редовна и задочна форма на обучение.

Актуализирани са и следните учебни планове:

- За ОКС “магистър” по специалност “Мениджмънт на човешките ресурси в бизнеса” /за завършили ОКС “Бакалавър”/“Магистър” в професионално

направления различни от 3.8. Икономика, 3.7. Администрация и управление и 3.9. Туризъм/ със срок на обучение 4 семестъра, редовна и задочна форма на обучение.

Независимо от затруднената епидемиологичена обстановка и преминаването на дистанционно обучение курсовите ръководители в катедра „Мениджмънт и маркетинг“ поддържат постоянна връзка със студентите от съответните курсове, подпомагат организацията на учебните занятия и решаването на всички възникващи проблеми, включително, създаването на групи и работата с Blackboard платформата за електронно образование. Вземат се периодично мерки за превенция на изоставащи студенти, в съответствие с документа „Правила за подкрепа на студентите, формиращи продукт, които не съответства на определените изисквания“.

На катедрено ниво са обсъдени и приети **доклади с анализ на следните видове анкети:**

1. Доклади с резултати от *анкетно проучване на студентското мнение на първокурсниците от специалност „Бизнес мениджмънт и предприемачество“ и „Маркетинг“* – I курс за ОКС „Бакалавър“ за учебната 2020/21 година;

2. Доклад с *резултати от анкетно проучване на студентското мнение за качеството на обучение на лекции и семинарни упражнения (ОД 1-05.05 и ОД 1 05-06)* за периода - зимен и летен семестър на учебната 2019/20 година

3. Доклад за *резултати от анкетно проучване на завършващите студенти през учебната 2019/20 година.*

4. *Извадки от анкетиране на дипломиращи се студенти на база Въпросници за проучване на студентското мнение на дипломиращите се (ОД- 1-05-17) за учебната 2019/2020г., както следва:*

- 46 анкети за 2020 г. на студенти от специалност „Стопанско управление“;
- 20 анкети за 2020 г. на студенти от специалност „Маркетинг“.

На база препоръки на студентите и представителите на бизнеса е обърнато специално внимание на включването на учебни дисциплини от областта на дигиталния маркетинг, които да се четат в по-голям обем в едноименната магистърска програма. От анкетите на студентите е видно, че преподавателите от катедрата се ползват с одобрение, но все още е необходимо да се работи във връзка с разширяването на практическото обучение.

5. Резултатите от оценяването на преподавателите за зимен и летен семестър на 2019/2020 г.

В катедра „Мениджмънт и маркетинг“, както през 2020 г., така и през 2021г., при спазването на всички административни изисквания и документи по обезпечаване на качеството, са **обновени и предложени нови такива множество учебни програми**. По години те са, както следва:

Табл. 1.Нови/обновени учебни програми/планове и учебни курсове/програми

Учебна програма/план	2020	2021
ОКС Бакалавър	1	1
Общ брой нови/обновени учебни курсове/програми	3	62
ОКС Магистър	5	5
Общ брой нови/обновени учебни курсове/програми	3	131

Табл. 2. Нови/обновени учебни програми/планове по специалност, ОКС, година

Нова/обновена програма/учебен план	ОКС	Година
по специалност “Бизнес мениджмънт и маркетинг” /за завършили ОКС “Бакалавър”/“Магистър” в професионално направление 3.8. Икономика, 3.7. Администрация и управление и 3.9. Туризм/ със срок на обучение 2 семестъра, редовна и задочна форма на обучение;	Магистър	2020
по специалност “Бизнес мениджмънт и маркетинг” /за завършили ОКС “Бакалавър”/“Магистър” в професионално направления различни от 3.8. Икономика, 3.7. Администрация и управление и 3.9. Туризм/ със срок на обучение 4 семестъра, редовна и задочна форма на обучение;	Магистър	2020
по специалност “Бизнес мениджмънт и маркетинг” /за завършили ОКС “Професионален бакалавър по ...” от направление 3.7. Администрация и управление/ със срок на обучение 4 семестъра, редовна и задочна форма на обучение;	Магистър	2020
по специалност „Бизнес администрация“, срок на обучение 2 сем., 4 сем. и 4 сем. след професионален бакалавър, редовно и задочно обучение, нови и обновени;	Магистър	2020

по специалност „МММБ“, срок на обучение 2 сем., 4 сем. и 4 сем. след професионален бакалавър, редовно и задочно обучение, нова;	Магистър	2020
по специалност „Бизнес мениджмънт и предприемачество“, нови и обновени, редовно и задочно обучение	Бакалавър	2020
по специалност „Бизнес мениджмънт и реклама“, редовно и задочно обучение, нови и обновени;	Бакалавър	2021
по специалност „Дигитален маркетинг“, редовно и задочно обучение, срок на обучение 2 сем., 4 сем. – нови;	Магистър	2021
по специалност „Маркетинг, иновации и брандинг“, срок на обучение, 2 семестъра, 4 семестъра и 4 семестъра /след професионален бакалавър/, редовно и задочно обучение, нови и обновени;	Магистър	2021
по специалност „Бизнес мениджмънт и маркетинг“, срок на обучение, 2 семестъра, 4 семестъра и 4 семестъра /след професионален бакалавър/, редовно и задочно обучение, нови и обновени;	Магистър	2021
по специалност „Мениджмънт на човешките ресурси в бизнеса“, редовно и задочно обучение, 2 семестъра, 4 семестъра, нови и обновени;	Магистър	2021
по специалност „Управление на проекти“, редовно и задочно обучение, 2 семестъра, 4 семестъра, нови и обновени;	Магистър	2021

Поради промяна наименованието на специалност „Маркетинг“, в специалност с наименование „Бизнес маркетинг и реклама“ в професионално направление 3.8. Икономика, за ОКС „Бакалавър“ в редовна и задочна форма на обучение, Катедрения съвет на катедра „Мениджмънт и маркетинг“ **обнови учебните планове, квалификационни характеристики и учебни програми, считано от прием на студенти за учебната 2021/2022 г. както следва:**

1. По образователно-квалификационна степен „Магистър“, на програма „Дигитален маркетинг“ в професионално направление 3.8 Икономика след придобита образователно-квалификационна степен „Бакалавър“/“Магистър“ по специалности от професионални направления 3.7. Администрация и управление, 3.8 Икономика и 3.9. Туризм, редовна форма на обучение, срок на обучение - 2 семестъра;

2. По образователно-квалификационна степен „Магистър“, на програма „Дигитален маркетинг“ в професионално направление 3.8 Икономика след придобита образователно-квалификационна степен „Бакалавър“/“Магистър“ по специалности от професионални направления 3.7. Администрация и управление, 3.8 Икономика и 3.9. Туризм, задочна форма на обучение, срок на обучение - 2 семестъра;

3. По образователно-квалификационна степен „Магистър“, на програма „Дигитален маркетинг“ в професионално направление 3.8 Икономика след придобита образователно-квалификационна степен „Бакалавър“/“Магистър“ по специалности професионални направления различни от професионални направления 3.7. Администрация и управление, 3.8 Икономика и 3.9. Туризм, редовна форма на обучение, срок на обучение - 4 семестъра;

4. По образователно-квалификационна степен „Магистър“, на програма „Дигитален маркетинг“ в професионално направление 3.8 Икономика след придобита образователно-квалификационна степен „Бакалавър“/“Магистър“ по специалности професионални направления различни от професионални направления 3.7. Администрация и управление, 3.8 Икономика и 3.9. Туризм, задочна форма на обучение, срок на обучение - 4 семестъра.

Обсъдена е и е приета промяна в квалификационните характеристики на специалност „Бизнес мениджмънт и предприемачество“, магистърска програма „Управление на проекти“, за ОКС „Магистър“ в професионално направление 3.7 Администрация и управление, редовно и задочно обучение както следва:

1. По образователно-квалификационна степен „Магистър“, специалност „Бизнес мениджмънт и предприемачество“, магистърска програма „Управление на проекти“ в професионално направление 3.7. Администрация и управление след придобита образователно-квалификационна степен „Бакалавър“/“Магистър“ по специалности в професионални направления 3.7. Администрация и управление, 3.8 Икономика и 3.9. Туризм, редовна форма на обучение, срок на обучение - 2 семестъра,

2. По образователно-квалификационна степен „Магистър”, специалност „Бизнес мениджмънт и предприемачество“, магистърска програма „Управление на проекти“ в професионално направление 3.7. Администрация и управление след придобита образователно-квалификационна степен „Бакалавър“/“Магистър“ по специалности в професионални направления 3.7. Администрация и управление, 3.8 Икономика и 3.9. Туризм, задочна форма на обучение, срок на обучение - 2 семестъра,

3. По образователно-квалификационна степен „Магистър”, специалност „Бизнес мениджмънт и предприемачество“, магистърска програма „Управление на проекти“ в професионално направление 3.7. Администрация и управление след придобита образователно-квалификационна степен „Бакалавър“/“Магистър“ по специалности в професионални направления различни от 3.7. Администрация и управление, 3.8. Икономика и 3.9. Туризм, редовна форма на обучение, срок на обучение - 4 семестъра;

4. По образователно-квалификационна степен „Магистър”, специалност „Бизнес мениджмънт и предприемачество“, магистърска програма „Управление на проекти“ в професионално направление 3.7. Администрация и управление след придобита образователно-квалификационна степен „Бакалавър“/“Магистър“ по специалности в професионални направления различни от 3.7. Администрация и управление, 3.8. Икономика и 3.9. Туризм, задочна форма на обучение, срок на обучение - 4 семестъра.

Катедреният съвет на катедра „Мениджмънт и маркетинг“ е обновил и учебните планове на специалност „Бизнес мениджмънт и предприемачество“, магистърска програма „Управление на проекти“, за ОКС „Магистър“ в професионално направление 3.7 Администрация и управление, редовно и задочно обучение както следва:

1. По образователно-квалификационна степен „Магистър”, специалност „Бизнес мениджмънт и предприемачество“, магистърска програма „Управление на проекти“ в професионално направление 3.7. Администрация и управление след придобита образователно-квалификационна степен „Бакалавър“/“Магистър“ по

специалности в професионални направления различни от 3.7. Администрация и управление, 3.8. Икономика и 3.9. Туризъм, редовна форма на обучение, срок на обучение - 4 семестъра;

2. По образователно-квалификационна степен „Магистър”, специалност „Бизнес мениджмънт и предприемачество“, магистърска програма „Управление на проекти“ в професионално направление 3.7. Администрация и управление след придобита образователно-квалификационна степен „Бакалавър“/„Магистър“ по специалности в професионални направления различни от 3.7. Администрация и управление, 3.8. Икономика и 3.9. Туризъм, задочна форма на обучение, срок на обучение 4 семестъра.

За катедра „Финанси и отчетност“

За периода – учебната 2020-2021 г. - в катедра „Финанси и отчетност“ проблемите на качеството са разглеждани на пет катедрени заседания. Изготвен и приет на Заседание на Катедрения съвет е конкретен План за действие по проблемите на Качеството на катедра „Финанси и отчетност“ за учебната 2020/2021 година на базата на Доклад за вътрешен одит и Карта за коригиращи действия по проведения през 2020 г. одит.

На катедрено ниво са **обсъдени и приети доклади с анализ на следните видове анкети:**

- *Доклади с резултати от анкетно проучване на студентското мнение на първокурсниците от специалност „Финанси“ и „Счетоводство и контрол“ за ОКС „Бакалавър“ за учебната 2020/21 година;*
- *Доклад с резултати от анкетно проучване на студентското мнение за качеството на обучение на лекции и семинарни упражнения (ОД 1-05.05 и ОД 1 05-06) за периода - зимен и летен семестър на учебната 2019/20 година;*
- *Доклад за резултати от анкетно проучване на завършващите студенти през учебната 2019/20 година;*
- *Доклади от анкетно допитване до работодатели за мнението им относно проведения в техните организации преддипломен стаж на студенти от*

специалност “Счетоводство и контрол” и „Финанси“ през учебната 2021-2021 година.

На база докладваните резултати, от проведеното анкетно проучване сред **студенти от първи курс**, обучаващи се в специалности „Финанси“ и „Счетоводство и контрол“, бе констатирано следното:

- Сайтът на университета е основен източник на информация по време на кандидат-студентската кампания. Висок е и процентът на студентите, които получават информация от техни близки и познати;
- Студентите избират тези специалности, защото разчитат, че завършвайки обучението си ще получат добра теоретична и практическа подготовка, която ще им предостави реална възможност за намиране на работа по съответната специалност;
- Студентите очакват от обучението си да получат добра теоретична и практическа подготовка, езикова подготовка и да развият умения за работа със специализиран софтуер.

На катедрено заседания са представени и **резултати от анкетно проучване на студентското мнение за качеството на обучение на лекции и семинарни упражнения (ОД 1-05-05 и ОД 1-05-06)**. Проучването е реализирано в периода зимен и летен семестър на 2019/2020 г. и летен семестър на 2018/2019 г. На база представените резултати преподавателите в катедрата коментираха следните важни изводи и препоръки:

- Ясно е изразено одобрението на анкетираните студенти по отношение на съдържанието, достъпността, начина на представяне на лекционния материал и дидактическата компетентност на преподавателя. Анкетираните очертават коректното и професионално отношение на преподавателите по отношение на оказване на помощ в часовете за консултация и при задаване на въпроси и търсене на насоки за разбиране на преподавания материал;
- Преподаваният учебен материал е определен като полезен за учебната успеваемост като стимулира и извънаудиторната учебна дейност на студентите. Акцентите в провеждания лекционен курс провокират изследователския интерес на индивидуално ниво. Дискутираните проблеми

ангажират вниманието на обучаваните, в контекста на добрите презентационни умения на лектора;

- Следва да се обърне внимание с цел подобряване на сегашното положение и отразяване на студентска неудовлетвореност по отношение на: наличие на зала за практическо обучение по счетоводство и подобряване комуникацията между студенти и бизнес сектора чрез посредничеството на ЮЗУ „Неофит Рилски“, както и осигуряване на учебни материали по всички дисциплини.
- Изчислен е среден показател, еквивалентен на 5.27, на чиято база можем да заключим, че поставените оценки на преподавателите, надвишават средния показател в 90% от учебните дисциплини, които анкетираните изучават. Това е показател за високото мнение и удовлетвореност сред студентите.

Във връзка с докладване на резултатите от оценяването на преподавателите от катедра „Финанси и отчетност“ и проучване студентското мнение за **оценка качеството на обучение на лекции и семинарни упражнения (ОД 1-05-05 и ОД 1-05-06)**, е отчетено следното:

Оценъчните карти за обратна връзка са попълнени от студентите, обучавани в следните дисциплини: Финанси – 74 анкетирани; Счетоводство и контрол - 36 анкетирани; Счетоводно-финансов мениджмънт– 44 анкетирани; Общ брой на анкетираните 154.

Анализът на анкетните карти е показал следните резултати:

- Студентите изразяват своето задоволство от проведеното теоретично обучение, но считат, че практическата подготовка може да се подобри. Дават висока оценка на актуалността на учебните програми. Считат, че подготовката отговаря на съвременните изисквания.
- Друга препоръка, която е отправена от завършващите студенти е подобряване комуникацията между бизнес средата в региона и университета, с цел осигуряване на работни места за отличните студенти.
- Студентите препоръчват да се изучава работа със специализиран софтуер, който би подпомогнал писането на дипломните им работи.

В общ план се отчита сравнително висока степен на удовлетвореност сред тях.

Докладвани са резултатите от анкетно проучване сред работодатели, приели на преддипломен стаж студенти от специалност **“Финанси”**- редовно обучение, за качеството на подготовката на тези студенти. Анкетното проучване е направено сред работодатели наели **24** студенти от специалност **“Финанси”** през учебната 2020-2021 година за провеждане на преддипломен стаж. Имайки предвид общия брой на студентите от специалност „Финанси“, а именно 31, можем да разглеждаме получените резултати като достатъчно представителни относно състоянието на подготовката на студентите от специалността. Анкетирани са и работодатели наели **42** студенти (33 – редовно обучение и 9 – задочно обучение) от специалност **“Счетоводство и контрол”** през учебната 2021-2021 година за провеждане на преддипломен стаж. Имайки предвид общия брой на студентите от специалността, а именно 53 (42 - редовно обучение и 11 - задочно обучение), можем да разглеждаме получените резултати като достатъчно представителни относно състоянието на подготовката на студентите от специалност **„Счетоводство и контрол“**. Справката показва, че териториалния обхват на анкетното проучване обхваща работодатели от София, Благоевград, Кюстендил, Сандански, Симитли, Гоце Делчев, Кресна, Белица, Якоруда, Пехчево (Северна Македония) и с. Дъбница, Петрич, Дупница, Банско, Монтана, Добрич, Своге, с. Крупник, с. Долна Градешница, с. Сатовча, Скопие (Северна Македония), Делчево (Северна Македония) и Крива Паланка (Северна Македония). Така представените населени места, включващи, както столицата София, така и много от по-големите градове и села в Западна и Централна България, по-големите градове и села в Югозападна България, столицата Скопие и няколко града в Северна Македония, показват нагласите и мненията на работодателите и обхващат географския регион, в който се реализират студентите от Стопанския факултет. На база изложените резултати в докладите можем да обобщим, че прави положително впечатление готовността на анкетираните работодатели да организират обучителни семинари за служителите от Стопанския факултет на работното място и също така да участват в научно-изследователски проекти и в ежегодните „дни на отворените врати“ в професионалната организация за студентите. Като препоръка от работодателите може да се изведе следното „Засилване на изучаването на повече от един чужд език и най-вече да се обърне по-

специално внимание на специализираната терминология в областта на финансите и счетоводството.“ Обобщените отговори на въпросите разкриват, че анкетираните работодатели оценяват високо подготовката на обучаваните в специалност **„Счетоводство и контрол“** и специалност **„Финанси“** студенти, определяйки ги като добра база за последваща професионална реализация.

Катедреният съвет е обсъдил действия по осъществяване на подкрепа и съдействие на изоставащи в обучението си студенти .

За периода на отчет са **актуализирани 13 учебни програми:**

- Международни публични финанси – магистърска програма „Финанси“, /срок на обучение - 2, 4 и 4 сем. /след професионален бакалавър/ - редовно и задочно обучение;
- Международни финансови пазари - магистърска програма „Финанси“, /срок на обучение - 2, 4 и 4 сем. /след професионален бакалавър/ - редовно и задочно обучение;
- Теоретични основи на данъчното облагане - магистърска програма „Финанси“, /срок на обучение - 2, 4 и 4 сем. /след професионален бакалавър/ - редовно и задочно обучение;
- Фондови борси – специалност „Финанси“, ОКС „Бакалавър“ – редовно и задочно обучение, магистърска програма „Финанси /срок на обучение 4 сем. /след професионален бакалавър/ - редовно и задочно обучение;
- Европейска икономическа интеграция - магистърска програма „Финанси“, /срок на обучение - 2, 4 и 4 сем. /след професионален бакалавър/ - редовно и задочно обучение;
- Международно застраховане – специалност „Международен бизнес“, ОКС „Бакалавър“ – редовно обучение
- Основи на застраховането – специалност „Финанси“ и „Счетоводство и контрол“, ОКС „Бакалавър“ – редовно и задочно обучение;
- Управление на риска - магистърска програма „Финанси“, /срок на обучение - 2, 4 и 4 сем. /след професионален бакалавър/ - редовно и задочно обучение;
- Финансов мениджмънт – специалност „Финанси“ и „Счетоводство и контрол“ , ОКС „Бакалавър“ – редовно и задочно обучение, магистърска

програма „Финанси 4 сем. /след професионален бакалавър/ - редовно и задочно обучение;

- Одиторски стандарти във финансовия сектор – магистърска програма „СФМ“, 2 и 4 сем. – редовно и задочно обучение
- Теория на управленския контрол – специалност „Счетоводство и контрол“, ОКС „Бакалавър“ – редовно и задочно обучение.
- Счетоводство на предприятието – специалност „Счетоводство и контрол“, ОКС „Бакалавър“ – редовно и задочно обучение
- Банково обслужване на корпоративните организации – специалност „Финанси“, ОКС „Бакалавър“ - редовно и задочно обучение

Катедреният съвет на катедра „Финанси и отчетност“ е приела и следните квалификационни характеристики и учебни планове:

- по образователно-квалификационна степен **„Магистър“**, програма **„Одит“** в професионално направление 3.8 Икономика след придобита образователно-квалификационна степен „Бакалавър“/“Магистър“ по специалности в професионални направления 3.7. Администрация и управление, 3.8 Икономика и 3.9. Туризм, редовна форма на обучение, срок на обучение - 2 семестъра,
- по образователно-квалификационна степен **„Магистър“**, програма **„Одит“** в професионално направление 3.8 Икономика след придобита образователно-квалификационна степен „Бакалавър“/“Магистър“ по специалности в професионални направления 3.7. Администрация и управление, 3.8 Икономика и 3.9. Туризм, задочна форма на обучение, срок на обучение - 2 семестъра,
- по образователно-квалификационна степен **„Магистър“**, програма **„Одит“** в професионално направление 3.8 Икономика, след придобита образователно-квалификационна степен „Бакалавър“/“Магистър“ по специалности в професионални направления различни от 3.7. Администрация и управление, 3.8. Икономика и 3.9. Туризм, редовна форма на обучение, срок на обучение - 4 семестъра;
- по образователно-квалификационна степен **„Магистър“**, програма **„Одит“** в професионално направление 3.8 Икономика след придобита образователно-квалификационна степен „Бакалавър“/“Магистър“ по специалности в

професионални направления различни от 3.7. Администрация и управление, 3.8. Икономика и 3.9. Туризм, задочна форма на обучение, срок на обучение - 4 семестъра;

Обсъдени и приети са учебни програми включени в учебните планове на магистърска програма „ОДИТ“ /срок на обучение – 2 и 4 семестъра“ – редовно и задочно обучение.

Специално внимание е отделено на провежданото електронно обучение за летен семестър на учебната 2019/2020 година и въпросите на качеството на обучението по отделните дисциплини. Затруднения не са констатирани.

Независимо от затруднената епидемиологичена обстановка и преминаването на дистанционно обучение курсовите ръководители поддържат постоянна връзка със студентите от съответните курсове, подпомагат организацията на учебните занятия и решаването на всички възникващи проблеми, включително, създаването на групи и работата с Blackboard платформата и Big Blue Button виртуалната класна стая за електронно образование. Вземат се периодично мерки за превенция на изоставащи студенти, в съответствие с документа „Правила за подкрепа на студентите, формиращи продукт, които не съответства на определените изисквания“.

Катедреният съвет на катедра „Финанси и отчетност“ е приел следните промени в учебните планове:

Специалност „Финанси“, ОКС „Бакалавър“, редовно и задочно обучение:

1. Задължителни дисциплини:

- V семестър – на мястото на дисциплината Инвестиции и инвестиционна политика да бъде включена дисциплината **Капиталови инвестиции**, при запазване на същия хорариум;

- VII семестър – на мястото на дисциплината Основи на застраховането да бъде включена дисциплината **Застрахователни продукти и пазари**, при запазване на същия хорариум;

2. Избираеми дисциплини:

- Шеста група – IV семестър:

На мястото на дисциплината Международно право да бъде включена дисциплината **Международно публични право**, при запазване на същия хорариум;

Да бъде включена дисциплината Международно частно право, с хорариума на избираемата група – 30 часа лекции и 15 часа упражнения.

- Осма група – IV семестър:

На мястото на дисциплината Световна икономика да бъде включена дисциплината **Електронна търговия**, при запазване на същия хорариум;

На мястото на дисциплината Интелектуална собственост да бъде включена дисциплината **Въведение в дигиталните финанси**, при запазване на същия хорариум

- Девета група – V семестър:

На мястото на дисциплината Икономика на труда да бъде включена дисциплината **Социално, пенсионно и здравно осигуряване**;

На мястото на дисциплината Социално осигуряване и социална политика да бъде включена дисциплината **Допълнително пенсионно и здравно осигуряване**, при запазване на същия хорариум;

- Тринадесета група – VI семестър:

На мястото на дисциплината Финансов контрол в ЕС да бъде включена дисциплината **Основи на застраховането**, при запазване на същия хорариум

Специалност „Счетоводство и контрол“, ОКС „Бакалавър“, редовно и задочно обучение:

1. Избираеми дисциплини:

- Четвърта група – III семестър:

На мястото на дисциплината Планиране и прогнозиране да бъде включена дисциплината **Търговско право**, при запазване на същия хорариум;

На мястото на дисциплината Управление на човешките ресурси да бъде включена дисциплината **Трудово и осигурително право**;

- Шеста група – IV семестър:

На мястото на дисциплината Международно право да бъде включена дисциплината **Международно публично право**, при запазване на същия хорариум;

На мястото на дисциплината Търговско право да бъде включена дисциплината **Международно частно право**, при запазване на същия хорариум;

- Седма група – IV семестър:

На мястото на дисциплината Методика на икономическите изследвания да бъде включена дисциплината **Финансово моделиране**, при запазване на същия хорариум

На мястото на дисциплината Регионална икономика да бъде включена дисциплината **Гео икономика и регионално развитие**, при запазване на същия хорариум

- Осма група – IV семестър:

На мястото на дисциплината Световна икономика да бъде включена дисциплината **Капиталови инвестиции**, при запазване на същия хорариум;

На мястото на дисциплината Интелектуална собственост да бъде включена дисциплината **Финансов контролинг**, при запазване на същия хорариум

- Девета група – V семестър:

На мястото на дисциплината Социално осигуряване и социална политика да бъде включена дисциплината **Социални пенсионни системи**, при запазване на същия хорариум.

За катедра „Икономика“

За отчетния период, както и във връзка с Доклада за вътрешен одит от 2020 г. и Карта за коригиращи действия в катедра “Икономика“ са предприети мерки в следните насоки:

Обсъден е въпроса за осигуряване качеството при онлайн формата на обучение, като се констатира, че всички дисциплини, преподавани в катедра „Икономика“ са обхванати от двете платформи- Blackboard и BigBlueButton. Студентите получават своевременно информация и заданич за учебните дисциплини.

Катедреният съвет е определил комисия за разглеждане и промяна на учебните планове и квалификационни характеристики за ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“ по специалности „Икономика на публичната сфера“ и „Международен бизнес“, редовно и задочно обучение.

Дискутирана е също така необходимостта от осигуряване на студентска удовлетвореност във връзка с дейностите по оказване на подкрепа на студенти, формиращи продукт, който не съответства на определените изисквания.

На катедрено ниво са обсъдени възможностите за разширяване обхвата на проучванията на работодателите и получаване на отзиви, за техните впечатления, които да се обсъдят на катедрени заседания.

Обсъден и приет е план-график на срещи с курсовите ръководители от катедра „Икономика“

През октомври 2020 г. е проведено онлайн **анкетно проучване на студенти-първокурсници, които се обучават в специалност „Международен бизнес“ и специалност „Икономика на публичната сфера“ към катедра „Икономика“ при стопански факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“-Благоевград през учебната 2020/2021 година.** На базата на получените резултати, е направено следното обобщение:

➤ могат да се определят три основни информационни канала, които имат най-голямо и ефективно въздействие върху информираният избор на анкетираните субекти. Тези канали са интернет информационният канал, класическият информационен канал, чрез информационният бюлетин на кандидатстудентския справочник и информационният канал на речевата реклама, В така ситуираното разпределение на съставните части на информационния поток, който стига до обществената информационна среда изпъкват големите информативни възможности, които предлага сайта на университета за желаещите да се запознаят с специалностите „Международен бизнес“ и „Икономика на публичната сфера“. Тези възможности се синергират с информационните възможности на речевата реклама и се допълват с кандидатстудентския справочник и брошури, като резултат в един добър и перманентно засилващ рекламен ефект, който обхваща напълно регионалния образователен пазар. Съотношението на информационните канали позволява все по-голямото бъдещо развитие на информационният обхват в национален и международен аспект.

➤ общата картина, която очертава втори въпрос се свежда до характеристиката, че съзнателният избор, който се реализира от анкетната съвкупност е следствие от доверието, което има в образователния пазарен сегмент спрямо специалностите „Международен бизнес“ и „Икономика на публичната сфера“ и институционалната среда, която предлагат тази специалности.

➤ според анкетното проучване причината за желанието на анкетираните да изучават специалност „Международен бизнес“ „Икономика на публичната сфера“ се свежда до добрата подготовка, която предоставя специалностите, а добрата подготовка се свързва с възможността за реална професионална реализация на студента, който завършва тази специалност. А добрата подготовка синтезирайки се с добра професионална реализация са основа за добрия имидж на ЮЗУ „Неофит-Рилски“-Благоевград, който е гарант за предоставяне на качествена и практически обоснована образователна услуга на национално и международно ниво. Така се индуцира засилването на институционалното доверие в структурите на образователния пазар.

Във връзка с докладване на резултатите от оценяването на преподавателите от катедра „Икономика“ и проучване студентското мнение за оценка качеството на обучение на лекции и семинарни упражнения (ОД 1-05-05 и ОД 1-05-06), е отчетено, че:

- Оценъчните карти за обратна връзка са попълнени от студентите, обучавани в следните дисциплини:

Международен бизнес– 10 анкетирани;

Икономика на публичната сфера -7 анкетирани;

Социоикономика– 4 анкетирани;

Общ брой на анкетираните 21

- Анализът на анкетните карти показва следните резултати:

Поставената оценка от студентите на обучението в специалност „Международен бизнес“ е Добър 3,7, „Икономика на публичната сфера “ - Добър 4,13, специалност „Социоикономика“– Добър 3,64.

На базата получените резултати, в катедра „Икономика“ се констатира, че е налице сравнително средно висока степен на удовлетвореност сред дипломиращите се.

Високи са и оценките за преподавателите от катедрата. От проведени анкети за **зимен и летен семестър на 2019/2020 г** е изчислен среден показател, еквивалентен на 5.21, който показва че поставените оценки на преподавателите,

надвишават средния показател в 90 % от учебните дисциплини, които анкетираните изучават.

За катедра „Туризм“

За периода на отчет, катедра „Туризм“ периодично разглежда въпроси, свързани с осигуряване и оценяване качеството на образование. В съответствие с установената практика, на катедрено ниво е изготвен и приет конкретен План за действие на катедра „Туризм“ в съответствие с представена Карта за коригиращи действия от 10.02.2021 г., съпътстваща Доклад от вътрешен одит на Стопанския факултет, проведен на 25.06.2020 г. с ръководител доц. д-р Димитрина Стефанова.

Основният акцент през разглеждания период е поставен върху необходимостта от реструктуриране и актуализиране на учебната документация в ПН 3.9 Туризм, както следва:

- Реструктуриран е учебния план за ОКС Бакалавър, редовно обучение, на специалност „Туризм“;
- Актуализирани са учебни програми и са изготвени нови, в съответствие с направеното реструктуриране;
- Разработен е учебен план за специалност „Устойчив туризм“ за ОКС Бакалавър, редовно обучение;
- Изготвени са учени програми по дисциплините, заложи в учебния план за специалност „Устойчив туризм“ за ОКС Бакалавър, редовно обучение;
- Изготвени са учени програми по дисциплините, заложи в учебния план за специалност „Славянски език и туризм“ за ОКС Бакалавър, редовно обучение, разработен съвместно с Филологическия факултет;

Катедреният съвет също така е обсъдил и приел актуализация на въпросника за държавен изпит на студентите от специалност „Туризм“ и за кандидат докторантския изпит по специалността.

На катедрено ниво е проведено анкетно проучване с първокурсниците от специалност „Туризм“ за ОКС „Бакалавър“. На базата на получените резултати са направени съответните изводи и са изведени мерки за подобряване на разгласата са предлаганото обучение в сферата на туризма. Типовият за Стопанския факултет

Въпросник е разпространен след студентите-първокурсници – общо 25 анкетирани. Анализът на резултатите е показал следното: **На въпроса „Как разбрахте за специалността?“**: 58% от анкетираните посочват сайта на университета като основен източник на информация, **28%** са отговорили от техни познати и **14%** от анкетираните посочват от възпитаници на университета. **На въпроса: „Защо избрахте тази специалност?“** - **44%** от анкетираните студенти, обучаващи се в специалност „Туризм“ твърдят, че са избрали именно нея, защото обучението би им осигурило реална възможност за намиране на работа по специалността. 28% от анкетираните отговарят - поради актуалността на специалността към настоящия момент и 28% поради добрия имидж на университета. **На въпроса „Какво очаквате от обучението си в тази специалност?“**, студентите считат, че завършвайки обучението си в специалност „Туризм“ ще имат добра основа за бъдеща професионална реализация, 14% от анкетираните очакват да получат добра практическа подготовка, 86% разчитат на получаване на добра теоретична подготовка. **На въпроса „Как разбрахте за специалността?“**: 29% от анкетираните посочват сайта на университета като основен източник на информация, **26%** са отговорили от техни познати, **23%** са от възпитаници на университета, до като **16%** са се информирали от кандидатстудентския справочник/брошури/дипляни на университета, а **6%** от анкетираните са използвали кандидатстудентския справочник/брошури/дипляни на университета.

На въпроса: „Защо избрахте тази специалност?“ - **63%** от анкетираните студенти, обучаващи се в специалността твърдят, че са избрали именно нея, защото обучението би им осигурило реална възможност за намиране на работа по специалността. 17% от анкетираните отговарят - за получаване на добра подготовка, а по 10% поради актуалността на специалността към настоящия момент и добрият имидж на университета.

На въпроса „Какво очаквате от обучението си в тази специалност?“, 27% от студентите считат, че завършвайки обучението си в специалността ще имат добра основа за бъдеща професионална реализация, 24% от анкетираните очакват да получат добра езикова подготовка, 18% разчитат на получаване на добра практическа подготовка, 38% разчитат на получаване на добра теоретична

подготовка, 11% се стремят към доразвиване на лични умения необходими за професионална реализация. 4% са избрали специалност „Туризм“ с цел възможност за участие в студентски бригади в чужбина, а по 1% от анкетираните студенти очакват в хода на обучението си да развият умения за приложение на специализиран софтуер по специалността и възможност за студентска мобилност с цел обучение в чужбина.

На база резултатите от проведеното анкетно проучване сред студенти от първи курс, обучаващи се в специалност „Туризм“, се прави следното обобщение:

- Сайтът на университета е основен източник на информация по време на кандидат-студентската кампания. Висок е и процентът на студентите, които получават информация от техни близки и познати;
- Студентите избират тези специалности, защото разчитат, че завършвайки обучението си ще получат добра теоретична и практическа подготовка, която ще им предостави реална възможност за намиране на работа по съответната специалност;
- Студентите очакват от обучението си да получат добра теоретична и практическа подготовка, езикова подготовка и да развият умения за работа със специализиран софтуер и възможности за студентска мобилност с цел обучение в чужбина.

Курсовите ръководители от катедрата са били активни и са провеждали периодично срещи с поверените им курсове студенти. Резултатите от проведените срещи са били обект на анализ и оценка на заседания на катедрения съвет. Преобладаваща част от дискутираните въпроси са били от оперативен характер и са се отнасяли до формата на изпитване и провеждане на зимната и лятна изпитна сесия и заявяването на избираеми дисциплини за следващата учебна година. Специално внимание е отделяно на провежданото в условия на пандемия обучение в електронна среда през академичната 2020/ 2021 г. Видно от отчетите на курсовите ръководители, студентите не са срещали сериозни затруднения при работа с двете използвани в университета дигитални платформи – Blackboard и Big Blue Button, както и намират обучението чрез тях за достъпно, добре организирано и ефективно. Обсъдени са били и въпроси, свързани с начина на дипломиране, представянето на дипломната работа пред изпитната комисия, времетраенето на презентацията и отговорите на

въпросите. На студентите са дадени указания за писане на дипломна работа – структурата, начина на цитиране, актуални теми за избор според интересите на студентите. Също така са били разгледани примерни рецензии на дипломни работи, с цел студентите да се запознаят с критериите на оценяване.

При срещите по курсове, курсовите ръководители са дискутирали със студентите възможни промени в учебния план на специалност „Туризм“ и „Устойчив туризм“, ОКС Бакалавър. Коментирани са такива дисциплини като например „Спортен туризм“ и „Дигитални инструменти в туризма“, както и езиковото обучение, което според студентите следва да се предлага на не по-малко от три чужди езика..

На катедрени заседания са представяни и резултати от анкетно проучване на студентското мнение за качеството на обучение на лекции и семинарни упражнения (ОД 1-05-05 и ОД 1-05-06). То е проведено през периода летен семестър на 2018/2019 г и зимен и летен семестър на 2019/2020 г. На база г резултати за летен семестър на 2018/2019 г. зимен семестър на 2019/2020 г., е изчислен среден показател, еквивалентен на 5.33, на чиято база е заключено, че поставените оценки на преподавателите, надвишават средния показател в 90% от учебните дисциплини, които анкетираните изучават. Кое е и показателно за високото мнение и удовлетвореност сред студентите.

Във връзка с докладване на резултатите от оценяването на преподавателите от катедра „Туризм“ и проучване студентското мнение за оценка качеството на обучение на лекции и семинарни упражнения (ОД 1-05-05 и ОД 1-05-06), е отчетено следното: Оценъчните карти за обратна връзка са попълнени от студентите, обучавани в следните специалности в ОКС Бакалавър и ОКС Магистър:

1. Туризм – 50 анкетирани;
2. Международен туризм - 3 анкетирани;
3. Мениджмънт на хотелиерската и ресторантьорската дейност– 4 анкетирани;

Общ брой на анкетираните 59.

Анализът на анкетните карти е показал следните резултати:

- Поставената оценка от студентите на обучението в ОКС Бакалавър е Добър 3,89, в ОКС Магистър, респективно за специалност „Международен туризъм“ – Много Добър 4,64 и за специалност „Мениджмънт на хотелиерската и ресторантьорската дейност – Добър 4,07.

- В ОКС Бакалавър, студентите изразяват удовлетвореност от проведеното теоретично обучение и че подготовката им отговаря на съвременните изисквания, но считат, че практическата подготовка може да се подобри. Дават висока оценка на актуалността на учебните програми. Считат, че подготовката отговаря на съвременните изисквания;

- В ОКС Магистър, студентите считат, че са получили добра теоретична подготовка, но не до там практическа такава, като същевременно препоръчват задълбочаване на теоретичната подготовка, както и промяна на начините за проверка на знанията и промени в учебните програми;

- Други препоръки, които са отправени от завършващите студенти, могат да се обобщят по следния начин:

- практическа подготовка по повече дисциплини;
 - разширена и задълбочена езикова подготовка;
 - отпадане на дисциплини, които не са в профила на специализирана подготовка, за сметка на задълбочена специализирана практическа и теоретична подготовка;
 - въвеждане на дисциплини свързани с информационните технологии.
- Студентите препоръчват да се изучава работа със специализиран софтуер, който би подпомогнал практическата им подготовка.

В заключение, може да се обобщи, че през отчетния период на учебната 2020-2021 година в Стопанския факултет са предприети действия и е осигурено качеството на образование. Спецификата на този процес обаче, изисква периодичен преглед и актуализация, с оглед тенденциите на развитие на висшето образование, политиките на Европейския съюз и динамиката на социално-икономическото пространство в България и региона. Предизвикателства пред Стопанския факултет са безспорни и като цяло следват общата посока на глобализация и

интернационализация на висшето образование, намаляващо публично финансиране, свиване на студентското съсловие и нарастваща конкуренцията при променени нагласи на участващите в образователния процес страни. Най-вече по отношение на изискванията за качество и дигитализацията като процес, очертаващ нови възможности и изисквания. С оглед на всички тях, следва да се идентифицират **приоритетните области, нуждаещи се от подобрене във връзка с осигуряване качеството на образование** в Стопанския факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“.

На базата на досегашния опит и конкретно отчетените резултати, бъдещите дейности по качеството следва да бъдат приоритетно ориентирани към:

- възприемане на подходи, които да подобрят образователната и научноизследователска работа във Факултета;
- повишаване на конкурентоспособността на образователния продукт чрез адекватен отговор на обществените нужди и изисквания;
- осигуряване на проактивно образование, с оглед на променящите се тенденции на пазара на труда;

Специално внимание следва да се отдели също на по-доброто кариерно ориентиране на студентите и по-информиран подбор на кадри от страна на работодателите. Както и на засилване на партньорството с общообразователните и профилирани средни училища, с оглед постигане на по-високи резултати в информираността на кандидат-студентите за възможностите за обучение и квалификация, предоставяни от Стопанския факултет.

Зам. Декан

и Председател на факултетска

комисия по качество: Мария Станкова

м. август 2021 г.

гр. Благоевград